

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 350—
pol leta . . . „ 180—
četrt leta . . . „ 90—
za mesec . . . „ 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—
pol leta . . . „ 240—
četrt leta . . . „ 120—
za mesec . . . „ 40—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolarja

Novi naročniki naj pošiljajo
naročnino po nakaznici.

Oglasi se zaračunajo po
porabljenem prostoru in sicer
1 mm visok ter 55 mm
širok prostor za enkrat 2 K
za večkratni popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6/I.
Telefon štev. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
štev. 8. Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1.60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

Prestolni govor v konstituenti.

Beograd, 14. jan. (Izvirno poročilo.) Že zjutraj so se začele polniti ulice z ljudstvom, ki je radovedno čakalo regentovega pohoda v konstituento. Ob devetih uri so prišli na ulice gojenci vojne akademije ter ostalo vojaštvo. Na glavnih ulicah je bila razvrščena pehotna in konjeniška kraljeva garda, v stranskih ulicah je stalo topništvo z oddelki strojnih pušk itd. Ob enajsti uri so zagrmeli topovi. Pred odhodom regenta iz dvora je pozdravil poveljnik beogradske garnizije na ulicah stoječe vojaštvo s klicem: »Pomozi Bog junaki!« Vojakji so mu odgovorili »Bog ti pomogao!« Poveljnik je nato pregledal čete.

Regent je prišel na ulico s spremstvom: na čelu je sviral fanfara, za njo je jahala konjica, in za njo je vozil voz z regentom. V voz so bili vpreženi štirje belci. Ob strani so jahali gardisti. Regent je sedel v vozu v generalski opravi. Imel je na sebi vsa odlikovanja. Poleg regenta je sedel Pašić.

Ob vozu je bilo videti adjutante regentove. Mnogoče je prestolonaslednika burno pozdravljalo.

Pred vplodom v konstituento je regenta sprejel predsednik ustavotvorne skupščine dr. Ribar. Prisotni so bili vsi člani vlade in predsedstva skupščine. Dr. Ribar je prosil regenta, naj gre v dvorano, čemur se je prestolonaslednik odzval z mirnim in krepkim korakom. V zbornici je regenta pozdravilo silno ploskanje.

V dvorani so poslanci stali. Prestolonaslednik je stopil na kraljevo tribuno. Okolu njega se je zbralo predsedstvo konstituyente in vlada. Nato je regent mirno in s prevdarnim prečital prestolno besedo:

Gg. narodni poslanci! Z božjo milostjo nesmrtno hrabrostjo, neomejeno vdanošjo naroda in pomočjo naših velikih zavznikov je dovršeno osvobodjenje in ujediničenje našega celokupnega naroda. Katero sem imel srečo že pred dvema letoma svedčano proglasiti in ki je danes tudi mednarodno priznana. Po volitvah v ustavotvorno skupščino, izvršenih v primerem redu in svobodni, vas v našem zgodovinskem Beogradu ne pričakujemo v silajnih palačah. Naši predniki in mi sploh nismo nikdar mislili na njihovo grajenje, ker je vse prejšnje, od nekdanj pa do danes, bilo osredotočeno samo v naše osvobodjenje in ujediničenje, in moj višji roditelj Nj. Vel. kralj Peter I. je živel vse svoje življenje v želji in nadi, da doživi ta srečni dan. Ostareli in onemogeli, upognjeni pod bremenom, ki jih je nosil z narodom za narod, vam po meni pošilja svoj kraljevski pozdrav. Dobro nam došli brajše iz vseh krajev naše prostrane in mile domovine z željo, da srečno vršite svoje velike zgodovinske posle. Orožje je storilo svoje delo za današnje stanje. Naj ga modrost narodnih poslancev izpolni in krona!

Gg. narodni poslanci! Prepričan sem, da boste pri izmenjavi misli o stvoritvi ustave imeli pred očmi samo splošno dobro našega naroda in da ne boste izgubili iz vida v nobenem trenutku, da je ta naša dolžnost trpel muke pod sovražniki, ki so prihrumeli od vzhoda in zapada, razdeljali njegovo edinstvo ter onemogočili ustanovitve močne države. Zavirali so njegov narodni razvoj, trošili njegovo moč in pridobitve, prelivali njegovo kri za ojačenje moči osvoboditelj in samo globoka nada, da bo enkrat prišel trenutek njegovega osvobodjenja in narodnega ujediničenja, ga je vzdrževal v življenju.

Gg. narodni poslanci! Moje zaupanje v narod je neomajno. On je s svojo politično zavestjo na višini naloge, ki je pred nami. Treba je, da se ta naloga izvrši takoj, da naša ustava v vseh svojih ustanovah in perspektivah, ki jih ustvari, ostane velik dokument našega vsestranskega napredka. Naši pradedi so se tu naselili in mi smo osvobodili ter privrli udelili naše narodne pokrajine v eno državo. Ta država je naše prvo dobro in naša največja pridobitev. Ustava ima biti obdana z vsemi moderatni pogodi trdnosti in nade-

lnega razvoja. Prelzkušajte in določite, gg. poslanci, te pogoje! V tem so vaše pravice in vaša svoboda popolnoma zjamčene. Jaz obračam pozornost na enega teh pogojev. Mislim na najvažnejše: To je pravica, pravica vsem delom našega naroda, pravica vsem veroljupovedanjem, pravica velikim in malim, močnim in slabim, pravica vsem, ki niso našega imena in plemena, pa so naši državljani. Razvoj družbe in države posebno obrača našo pozornost gospodarski pravici.

Splošno je prepričanje v svetu in splošna težnja, da je narod vse več in več. Edino tako se ljudska civilizacija zavaruje pred dosežanimi periodičnimi prestreli. Verska borba med ljudmi in narodi izginja ter stopa v ozadje. Tudi narodna borba se je ublažila, toda poostrišla se bo gospodarska, ako ne zanesemo v vse misli, delo in odnose v gospodarskem in socialnem življenju težnje po pravici. Tako bo naša država, zasnovana na popolni ravnopravnosti in najširšem demokratizmu, omogočila harmoničen razvoj vseh narodnih sil in ustvarila pot tudi najsiromašnejšemu, da s svojim umom in delom pride do največjega ugleda v družbi in najvažnejšega mesta v državi.

Gg. Narodni poslanci! Verni zapuščini, ki so jo nam ostavili naši padli junaki, je treba, da z ustavo zagotovimo naše narodno in državno edinstvo. V to ime naj bo srečno delo ustavotvorne skupščine, naj ga blagoslovi Bog in naj se završi v radost tako celokupnega našega naroda kakor tudi naših preizkušenih prijateljev ter naj povede naš celokupni narod v veliko in svobodno dobo v svetovni zgodovini. Da živi narod Srbov, Hrvatov in Slovencev! Da živi naša mila domovina! Da žive vsi državljani naše mlade domovine!

Po končanem govoru je dr. Ribar spremljal regenta iz konstituyente na ulico. Pri tem se je pripetilo sledeče: Pašić, ki je imel sesti k regentu v voz, je opazil, da je pozabil cilindar v konstituenti. Zato je ponudil Pašiću dr. Ribar svoj cilindar. Nekdo je medtem pripomnil: »Evo Pašića v Ribarjevem klobuku«, narkar se je čula še druga opazka: »V tem je simbolično izražena cela današnja politična situacija«. Regent se je nato odpeljal skupaj s Pašićem v dvor. Seja je bila med tem časom prekinjena.

Po odmoru je zbornica prešla na drugo točko dnevnega reda: Določitev dnevnega reda prihodnje seje. Predsednik stavi na dnevni red bododče seje, ki bo jutri ob 4. popoldne, kot prvo točko »Razprave o poročilu verifikacijskega odbora« in kot drugo točko izvolitev dveh odborov za revizijo poslovnika in ustavnih odbor. Za odbor za revizijo poslovnika predlaga analogno členu poslovnika, ki govori o verifikacijskem odboru, da se sestavi iz 20 članov. Predsednik: Sprejme li skupščina ta predlog? (Sprejme. — Glasovi: Ne sprejme. — Graja. Hrup.) Predsednik nato še enkrat vpraša, ali se sprejme predlagani dnevni red, ki se zatem sprejme. Predsednik je nato zaključil sejo in določil prihodnjo za jutri ob 4. popoldne s sprejetim dnevnim redom. Seja se je zaključila ob 11.30.

Beograd, 14. jan. (Izvirno poročilo.) Današnje seje ustavotvorne skupščine se niso udeležili: komunisti, Radičevići, socialni demokrati in republikanci. Soc. demokrati so pozneje prišli, a šele potem, ko je regent zapustil poslopije konstituyente. Pred koncem seje so hoteli protestirati proti temu, da se je konstituenta otvorila s prestolno besedo. Dr. Ribar ki je medtem sejo zaključil, je odšel v predsedn. sobo. Soc. demokrati pa so še naprej protestirali, ker jim ni bilo dovoljeno govoriti. V tej zadevi bo podal na jutrišnji seji soc. dem. posl. Divac posebno izjavo.

ITALIJA SE ZANAŠA NA NAŠO SLABOST.

LDU Split, 14. jan. »Novo Doba« komentira zavlačevanje izvršitve rapalskega dogovora ter pravi, da mora biti razlog, ki navaja rimsko vladu, da se ne požuri, temveč da čaka. »Novo Doba« pravi, da so to deloma naše notranje razmere, ki še vedno niso urejene, politični položaj v Beogradu in nesoglasje strank, morda tudi držanje Radičevića. Italijani računajo s presenečenjem, o čemer pričajo gotovi sumljivi pojavi. Ljudje iz okupiranih krajev zatrjujejo, da hodijo agenti po vaseh okupiranega ozemlja, da rovarijo proti Jugoslaviji, širijo plemensko in versko mržnjo ter agitirajo za hrvaško republiko. »Novo Doba« ne trdi, da so to agenti italijanske vlade; ta pa morda niti ne ve za te agente, karakteristično je pa vendarle, da italijanska okupacijska oblastva to pripušča.

KAJ JE RESNICA?

LDU Zagreb, 14. jan. »Riječ« poroča iz Beograda nastopno brzojavko: Kakor doznava Vaš dopisnik iz merodajnega vira, ni naši vladi ničesar znanega o notli italijanske vlade, s katero bi le-ta javljala, da bo mogla naše ozemlje izprazniti šele meseca maja. Take brzojavke sploh ni.

LDU Split, 14. jan. Vesti iz okupiranih krajev potrjujejo, da Italijani še ne nameravajo izprazniti Dalmacije. V Starem gradu pozivljejo oglašati prebivalstvo, da do 15. tm. naznani število rodbinskih članov radi aprovizacije.

D'ANNUNZIO.

Trst, 14. jan. (Izvirno poročilo.) D'Annunzio namerava, še pred izvolitvijo novega predsednika reške države izdati takozvano »plavo knjigo«, kjer bo opisal med drugim tudi to, kako je delal pod enim klobukom z italijanskimi vladnimi krogi, ki so mu prigovarjali, naj se v interesu Italije odločno upira izvršitvi rapalske pogodbe. D'Annunzio je vsled napada generala Caviglie na Reko zelo užaljen in meni, da je postopanje italijanske vlade napram njemu, ki je vršil samo sveto dolžnost do domovine, felonija, katere ne more odpustiti.

TELEFONSKO-BRZOJAVNI ŠTRAJK V AVSTRIJI.

Dunaj, 14. jan. (Izvirno poročilo.) Tehnična unija se je danes posvetovala glede proglasitve telefonske in brzojavne stavke. Sklenilo se je, da se počaka na tozadevni odgovor od vlade. Kakor tehnična unija izjavlja, so uslužbenci pripravljeni, da proglasijo stavko vsak čas. Vendar vlada na Dunaju splošno mnenje, da do te stavke ne pride. Ta trenutek se vrši ministrski svet, ki bo trajal bržkone pozno v noč. Kakor izve naš dopisnik, bo vlada ugodila zahtevam že iz strahu, da se ne pridružio stavkajočim tudi železničarji.

Gradec, 14. jan. (Izvirno poročilo.) V stavki poštinih nameščencev nobene izpremembe.

Dunaj, 14. jan. (Izvirno poročilo.) Neki dunajski poštini urad, katerega nameščenci večinoma niso stopili v stavko, je nemoteno dalje uradoval. Stavkajoči so vsled tega danes urad napadli in hoteli stavkokaže vreči na ulico. Nastopila je policija, ki je napadalce razkropila.

RAZMEJITEV Z BOLGARIJO.

LDU Beograd, 14. januarja. Danes je z. Pašić v ministrskem predsedništvu sprejel delegate medzavezniske komisije za razmejitve naše kraljevine z Bolgarsko. Pri tej priliki so govorili o korakih, ki so potrebni, da se sedanje stanje brzo konča. V medzavezniski komisiji so bile zastopane Francija, Anglija, Japonska, Italija in Bolgarska.

SOVJETI IN STAVKE.

Kopenhagen, 14. jan. (Izvirno poročilo.) »Svenska Tagebladet« poroča, da je Izdela sovjetska vlada stroge odredbe proti stavkajočim. Vsak stavkajoči se bo kaznoval s 5 leti ječe, njegovi obitelji pa se bodo odvzele živilske karle.

Dedščina po mali antanti.

Vprašanje male antante stopa zadnji čas bolj in bolj v ozadje. O mali antanti se piše samo še kot o vprašanju, ki polagoma, a vztrajno zapada pozabljenju.

Kakor vse kaže, male antante po prvotni koncepti ne bo. Od nje je ostala samo zveza med Češko in Jugoslavijo. Rumunija in Poljska se ji nista pridružili. Češki načrt male antante se je torej izjalovil.

Nič boljše se ni godilo ideji romunskega zunanjega ministra Take Jonesca, ki je hotel zasnovati zvezo malih srednjeevropskih držav v velikem slogu. Jonescu je delal na zvezo Rumunije, Češkoslovaške, Jugoslavije in Poljske. Te države bi po njegovem načrtu tvorile jedro male antante, ki bi bila veliki antanti v oporo. Toda mislija Take Jonesca je končala v Poljski. V Varšavi so romunskemu državniku povedali, da Poljska ne more podpirati njegovega računa. S tem je bila tudi ta ideja male antante pokopana.

Čehi so to kmalu uvideli, spoznali so pa tudi, da se mora vprašanje nasledstvenih držav v osrednji Evropi vendarle urediti z enotno fronto. Potipali so v Rimu in sedaj jih drži misel, da se je po podpisu

rapalske pogodbe razmerje med Italijo in Jugoslavijo vendar v toliko izboljšalo, da bi bili obe državi pripravljene skleniti skupno zvezo s Češkoslovaško. V zvezi s to mislijo je obisk italijanskega zun. ministra Storze, ki pride v Prago baše okoli 20. t. m. Se prej pa menda poseti dr. Beneš Rim.

Ideja male antante se torej skuša izobličiti v trozvezo med Češkoslovaško, Jugoslavijo in Italijo. Seveda ostane za nas odprto vprašanje, če je taka zveza danes mogoča. Vzpričo današnjih razmer moramo v možnost to zvezo dvomiti. Kljub temu, da je politika stvar hladnega razuma, se nam ne zdi mogoče, da bi mogla Jugoslavija vzdrževati z Italijo srčne in prijateljske odnose dokler nam Italija ne vrne našega ozemlja in naših 600.000 vojakov. Doktor Italija ne popravi te napake, je vsa za zvezo z njo izključena. Če bi se pa kljub temu kaj sklenilo, bo tisto kratkotrajno in brez vrednosti. Zveza na podlagi puble fraze ne pomeni nič. Zato gledamo Jugoslavlani v nameravano češkojugoslovensko-italijansko zvezo z nezaupanjem in skepto.

Nov kurz politike demokratov? Pristanek na načelo upravne decentralizacije?

Beograd, 14. jan. (Izvirno poročilo.) Danes sta se v imenu demokratske stranke pogajala Ljuba Davidović in dr. Angjelinoč z muslimanskima zastopnikoma Korkutom in Maglajićem. Na dnevnem redu je bilo vprašanje o možnosti sodelovanja muslimanov v Pašićevi vladi. Eden od delegatov je izjavil vašemu dopisniku, da se varajo vsi oni, ki menijo, da je muslimanom samo do rešitve vprašanja agrarne reforme. Za muslimane je velevažno tudi vprašanje notranje ureditve države. Muslimani zahtevajo pokrajinsko samoupravo. Nevarnosti, da se ustava izvede s silo, se bodo branili z vsemi odpornimi sredstvi. Z ozirom na stališče muslimanov so demokrati pokazali precejšnjo popustljivost radi samouprave. Lahko se reče, da se je kurz demokratske politike izpremenil.

Beograd, 14. jan. (Izvirno poročilo.) V kurzu demokratske politike se opaža očitna izprememba. Ljuba Davidović, dr. Angjelinoč, Drašković in Milan Roje so se izjavili za izpremembo kurza ter za popustljivost.

OKOLU VLADE.

Beograd, 14. jan. (Izvirno poročilo.) Zemljoradnički poslanec Vojislav Lazić je poročal danes v zemljoradniškem klubu o pozajanjih, ki jih je imel s politiki sedanje vlade. Klub si ni edin v vprašanju, ali naj zemljoradnički stopijo v vlado ali pa naj se samo izjavijo, da bodo vlado podpirali pri reševanju ustavnih vprašanj. Dr. Korošec in muslimani mislijo, da zemljoradnički ne stopijo v vlado. Vsed tega se raznašajo vesti, da bo moral Pašić kabinet pasti. Pašić je pozval na pogovor muslimanskega vodjo Maglajića in se je z njim dalje časa razgovarjal. Maglajić in dr. Hrasnica mislija, da bi muslimani mogli stopiti v vlado; večina muslimanskih poslancev se pa temu mišljenju upira ter je le za široko koalicio. — Politični krogi menijo, da ni verjetno, da se bo Pašić pogajal radi vlade z dr. Korošcem, ker ta še vedno vztraja pri nadelu avtonomije in pri pokrajinskih zborih.

BOLGARIJA IN ROMUNIJA.

LDU Budimpešta, 14. jan. Javljajo iz Bukarešte: Bolgarski ministrski predsednik Stambolijski je naglašal zastopnikom časopisja, da ni bilo nikdar nobenega pravega vzroka za sovraštvo med Romunijo in Bolgarijo. To sovraštvo je neil edino car Ferdinand, čigar vpliv pa je ponehal. Bolgarija pričakuje, da se bo Romunija glede bolgarskih zahtev po poti do egejskega morja postavila na njeno stran.

PERET POVERJEN S SESTAVO FRANCOŠKE VLADE.

LDU Pariz, 14. jan. Ministrski predsednik Millerand je poveril Peretu sestavo novega kabineta. Peret je izjavil, da je načeloma za to pripravljen.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

14. januarja.

Vajute in devize.

Zagreb: dolarji 143—145, avstrijske krone 242—23, carski rublji 60—75, francoski franki 370—390, napoleondor 475—480, nemške marke 205—206, romunski lei 196—198, italijanske lire 510—515, souvereini 542—0.

Dunaj: dinarji 1960—1980, dolarji 702—706, franc. franki 4252.50—4292.50, švicarski franki 11.275—11.325, češkoslovaške krone 849—855, madžarske krone 122.25—124.25, lire 2545—2565, nemške marke 79.50—81.50, funti 2720—2740.

Praga: dinarji 225, nemške marke 121.25, švicarski franki 1308.50, francoski franki 514, lire 291, funti 314.50, dolarji 83, avstrijske krone 11.65, poljske marke 7.25.

Curij: Berlin 9.27 in pol, New York 641, London 23.98, Pariz 39.15, Milan 22.20, Praga 7.85, Budimpešta 1.05, Zagreb 4.40, Varšava 0.75, Dunaj 1.22, avstrijske krone 0.95.

Effekti.

Zagreb: Banka za Primorje 1050, Jadranska 1800, Jugoslovanska 594—598, Ljubljanska kreditna 900—905, Prastedlo na 2200—2300, Riječka pučka 500—55.

Za samostojnost Reke.

Resolucija avtonomazev in socialistov.

Zadnje dni se je vršil na Reki velik zbor reških beguncev, pristašev avtonomazev in socialistične stranke. Na sbeču je bilo tudi mnogo drugih Rečanov. Po dolgi debati o razmerah na Reki so zborovalci sklenili sledečo resolucijo:

Rapalsko pogodbo, ki zagotavlja Reki večno neodvisnost, smatramo za pošteno. Reka se ne more razviti kot središče narodnostnih bojev. V njih bi morala propasti. Italija je z oboroženim napadom dokazala, da le smatrala dosedanje stanje na Reki za nezakonito. Ali bo ta Italija zahtevala, da se spoštuje pogodba sklenjena v Opatju? Ali bodo vsi legionarji brez izjeme zapustili Reko? Ali se bo D'Annunzio prisilil, da takoj zapusti Reko? —

Zborovalci so dalje povdarjali, da gospodari sedaj na Reki samo aneksionistična stranka, dasi obstoje razven aneksionistov tudi avtonomska demokratska stranka, ljudska stranka slovenska in — socialistična stranka. Zborovalci so dalje vprašali italijansko vlado, kdaj in kako jim misli omogočiti povratek na Reko, v mestu samem pa zagotoviti svobodo in sigurnost. Stavili so na italijansko vlado vprašanje, kako more Italija dopustiti, da obstojata na Reki dva bataliona milice. Nadaljna vprašanja in zahteve Rečanov-beguncev se glase:

Svečano izjavljamo, da je Reka namenjena delu. V svobodni državi Reki ne bo nobene slovenske nevarnosti. Reški patriotizem je zelo daleč od prisiljenega italijanstva. Slovanske so, v kolikor bi obstojale na Reki, ne bi tvorile nobene slovenske nevarnosti. Na Reki ne more biti niti slovenske niti italijanske nevarnosti.

Dober sporazum z Jugoslavijo je naše življenjsko vprašanje. Mi se Jugoslaviji ne bomo niti predali niti prodali. Slovanski meščani Reke so naši bratje in morajo imeti iste pravice kot mi. Vprašanje luke Baroš se mora takoj razčistiti. Cilj avtonom, demokratske stranke na Reki je zveza vseh meščanov za koristno delo brez ozira na plemo ali narodnost. Ko bo ta cilj dosežen, postane tudi stranka brezpartijska. Zato zahtevamo avtonomaz, da v provizor, vladi sodelujejo vse gori omenjene stranke. Ta vlada naj izda volilne imenike in naj izvede volitve pod kontrolo oblasti, ki so podpisale rapalsko pogodbo. Dalje grozijo Rečani, da bodo, če se jim onemogoči povratek na Reko, stvorili provizorično protivlodo v inozemstvu. V tej vladi bodo zastopali samo reški patrioti in ta vlada bo imela iste pravice kot druge protivlade, ki so jih velesile tudi priznane.

Resolucijo s to vsebino so podpisali zastopniki reške avtonom, demokratske in socialistične stranke: Mayerhof, Segnan, Gohardi, Catarnich, Albertini in Batesttini.

Politika Italije.

Pariz, 14. jan.

Rimski poročevalec »Matina« je imel razgovor z neko politično osebnostjo, katera je nazore italijanskih oficijelnih krogov glede mednarodne politike takole razložila: Italija za enkrat ne želi zvez in želi, ne glede na svoje obveznosti, ki jih ima vsled pripadnosti do entente, po možnosti ohraniti trgovin-

sko svobodo. Nemčija se italijanskim oficijelnim krogom ne zdi več Evropa nevarna. Tudi se italijanski gospodarski krogi ne boje, kakor francoski gospodarski politiki, brzega obnavljanja Nemčije. Najvažnejše vprašanje za Italijo je ustanovitev združenja donavskih držav z Dunajem na čelu, ki se mora na vsak način prepričati. Nezaupanje proti Jugoslaviji je takoj izginilo, čim je italijanski narod izvedel, da se Jugoslovani hkrati s Čehi upirajo vzpostavitvi Velike Avstrije. Iz sličnih razlogov si Italija ne želi, da bi se Avstrija združila z Bavarsko, kakor se tudi Francija upira združitvi Dunaja z Berlinom. Z Rusijo želi Italija čimprej vzpostaviti trgovinske odnose, v orientalski politiki pa zahteva revizijo sovške mirovne pogodbe, da si pridobi zase turške simpatije.

Z beograjske univerze.

Beograd, 13. jan.

Na snodni seji akademskega senata beograjskega vseučilišča se je sklenilo, da se prične z delovanjem v smeri širjenja prosvete med širše kroge ljudstva. Ustanovile se bodo posebne ljudske univerze, v katerih se udeležijo akcija vseh prosvetnih in ostalih združenj. Dr. Gavrilović, bivši rektor beograjskega vseučilišča je izvoljen, da potuje na Dansko, Švedsko in Norveško, kjer so ljudska vseučilišča najbolj razširjena, da prouči organizacijo in metodo teh institucij.

Akademski senat beograjske univerze je imel sejo, na kateri je podala svoje poročilo komisija, ki je bila sestavljena, da preišče afero izrednega profesorja Mladena Berića. Berić je bil obtožen uboja učiteljice Ružice Stokanovičeve, ki je bila njegova zaročenka. Akademski senat je Beriću odredel klasifikacijo za namestnika beograjske univerze. Zahteval je od ministrstva prosvete, da Berića odpusti iz državne službe.

Vojna v Mali Aziji.

Atene, 13. jan.

Glasmom uradnih poročil od 12. januarja je oddelček armadnega zbora Smirne dobil povelje, da izvrši poizvedovalno ofenzivo v smeri proti Bosuvuku. Pri mestu Kobatsik je poizvedovalni oddelček našel na sovrane regularne čete, ki so bile močnejše od 10.000 mož. Sovražnik se je obupno upiral, vendar pa je bil njegov odpor zlomljen, nakar je pričel sovražnik bežati v smeri proti Eski Seeru. Naši oddelki so zopet zasedli svoje prejšnje postojanke in so zaplenili mnogo vojnega materiala in ujeti precej sovražnikov. Povsod, kamor pridejo naše čete, jih prebivalstvo z velikim veseljem pozdravlja.

Grško vojno poročilo od 10. jan. iz Aten pravi: V odseku Brussa so

naše čete napadle velike formacije komunistov vzhodno od Enigihela, jih pognale nazaj in jih zasledovale preko Nizaka. V odseku Ušak je bil sovražnik preganjan iz svojih postojank pri Ranasu in Sebasciku. Dalje prodirajoč so naše čete zadele ob sovražnika pri vrhovih Bazardika. Sovražnik se umika in meče orožje od sebe.

Stefani javlja iz Carigrada: V Smirno prihajajo neprestano mnogoštevilni ranjeni iz odsekov Brussa in Ušak. Upor Turkov v tem delu postaja močnejši. Grki imajo nekaj uspehov v odseku Inogi. Tudi pri Moandru so Grki napredovali, ne da bi zadeli ob upor Turkov. Po zadnjih poročilih so Grki zavzeli Denizlu.

Boljševizem in ruski kmet.

»Frankfurter Zeitung« prinaša o boljševizmu in o njegovem razmerju do ruskega kmeta sledeča izjava:

Boljševizem nosi sedaj na svojih širokih nlečih ruski kmet. V tem leži protislovje in propast boljševizma. Lenin je sedaj to protislovje prikrival samo pod sredstvom svoje marksistične politike. Kako se mu bo to vnaprej obnašalo, je seveda drugo vprašanje.

Ko je Lenin 1917. leta začel revolucijo, je najbolj vplivalo njegovo geslo: Zemlja je kmetova! — Za komuniste pomeni to geslo izdajo marksističnih nauk. Politiki Lenin hoče vladati, to pa more samo tedaj, če uteši željo kmetu po zemlji. Zato je Lenin dopustil, da se je razbil stari ruski agrarni sistem. Iz teh ruševin se je dvignila milijonska masa kmetov, ki je danes še neorganizirana ter brez moči v političnem življenju. S težkim srcem je dopustil Lenin rekvizicije živil za rdečo armado. V zameno za muškovo žrtev pa skuša sedaj dobiti iz inozemstva gospodarsko orodje in druge potrebščine za kmeta.

Zunanja trgovinska politika sovjetske Rusije stremi razen po dobavi železniškega materiala predvsem po dobavi teh predmetov. Zato žrtvuje vse svoje zlato.

Boljševiki hočejo povzdigniti industrijo radi kmeta. Med državljansko vojno so se mužiki bali da zopet izgube svojo posest, zato v lastnem interesu niso podpirali protirevolucije. Danes je državljanska vojna v Rusiji končana. Nastopil je čas, ko bo začela tudi kmetova kritika boljševizma. Tu pa stoji ruski pokret pred novimi velikimi vprašanji, ki ga bodo prebrčala, da le naloga miru večja od naloge vojne.

Pošljite naročnino!

EDINI SLOVENSKI DNEVNIK, KIPOROČA STVARNO IN NEPRISTRANSKO. JE "JUGOSLAVIJA".

ČITAJTE JO! NAROČAJTE JO!

Razna poročila.

Določevanje častniških činov. V narodu za določevanje činov vseh aktivnih in rezervnih častnikov se sestavi komisija, v kateri bodo sodelovali poveljniki vseh armad in nekaj višjih častnikov. Smatra se to za potrebno zato, da bi se v bodoče napredovanje pravilno vršilo.

General Vesović postavljen pred sodišče zbog veleizdaje. Kasalsko sodišče

v Beogradu je odobrilo odlok, s katerim se general Vesović stavi pred sodišče radi veleizdaje.

Ohrana Avstrije in Dunaja. Lord Grey je v nekem svojem govoru opozarjal na velik interes, ki ga imajo nasledstvene države Avstro-Ogrske na tem, da se ohrani Avstrija in Dunaj, ker je Dunaj v mnogih ozirih še vedno neke vrste središče.

tlaka se je moralo umakniti nazaj proti jugovzhodu nad osrednjo Rusijo, vso severozapadno Evropo pa je obvladal nizek zračni tlak. Odslej so sledili silni zračni vrtinci, prihajajoč čez atlantski ocean od Islandije čez velkobritansko otočje, čez Severno morje, Skandinavijo in Baltsko morje proti Belemu morju. Ker ima južna in jugovzhodna stran teh vrtincev nizkega tlaka v glavnem južozapadne vetrove, ki prihajajo od morja ter nosijo gorak zrak, vlago in oblačno vreme, je imela odtekle zapadna in srednja Evropa tople dni.

Druga enako važna sprememba za naše kraje je obstojala v tem, da je nizki zračni tlak s Sredozemskega morja popolnoma izginil in na njegovo mesto je seglo od jugozahoda okrožje visokega zračnega tlaka. Zapadno od Pirenejskega polotoka se drži namreč vedno veliko območje visokega zračnega tlaka, ki se mnogokrat raztegne preko Pirenejev nad Alpe in celo nad Erdeljsko. Tako se je zgodilo na pr. ravno letožnje božične dni, kar nam je prineslo nekaj mrzlejših dni. V Ljubljani in okolici z megle, v

ostali Sloveniji pa večinoma z jasnimi dnevi.

Tak vremenski položaj se je v bistvu obdržal tudi v prvi polovici januarja; severozapadna Evropa je imela nizek tlak, južna visokega. — Naše pokrajine so ostale ravno nekako na meji med visokim in nizkim zračnim pritiskom, ki je vedno nekoliko kolebala. Kadar se nam je topli in vlažni zračni vrtinec malo bolj približal, je baje zapihal jugozahodnik in gnal nad nami vlažne oblake ter topil sneg, kadar se je visoki tlak razprostrl malo višje proti severu, se je zopet zjasnilo in malo ohladilo, toda vzpričo zapadne zračne struje je neznatno. Središča zračnih depresij pa so ostajala vedno od nas daleč proti severu, zračni tlak se pri nas ves čas ni posebno znižal, in do večerj, dne 14. jan. nismo dobili dežja, dasi ga je nam je nebo tolikokrat obetalo.

Pričujoči dnevi nam pričajo, kako bi bilo pri nas zimsko vreme, ako bi vedno gospodoval le vpliv toplega Atlantskega oceana. To bi bilo pravo tipično namorsko podnebje, kakor so ga trajno deležne najbližje primorske dežele Atlantika.

Gospodarstvo.

O IZVOZU NAŠEGA ŽITA.

»Jugoslovanski Lloyd« izvaja v članku »Gospodarstvo godine 1920« med drugim: Od službene strani se je hotelo enkrat zbuditi vero, da imamo ogromne prebitke žita za izvoz, a potem zopet, da imamo premalo žita celo za lastno prehrano. Dokler službeni aparat za poročanje o gospodarskem stanju države ne preneha biti tendenciozen, se ga ne moremo posluževati. Po neslužbenih virih lahko trdimo, da moremo z našo letošnjo žetvijo prehraniti ves narod, in še nekaj izvoziti.

Kar se pšenice tiče, ne verjamejmo, da jo bomo mogli izvoziti določenih 15.000 vagonov. (Od teh se je izvozilo baje šele 3000 vagonov. Op. ur.) Na koruzi in ovsu bo velik preostanek. Koruza je obilno rodila ter je bila tudi zelo suha spravljena, vsled česar se bo lahko izvažala že februarja, dočim je sicer šele v marcu in aprilu sposobna za izvoz. Za koruzo in ovse se obeta dobra prodaja z ozirom na današnje cene in sedanje stanje inozemske valute napram naši. Težje pa bo, če se bo naša valuta popravila in nam bo porastel kredit v inozemstvu, konkurirati v inozemstvu s koruzo in ovsom iz Amerike. Gotovo bo to nemogoče, ako ostanejo sedanje izvozne carine in transportne postavke.

UDELEŽBA DELAVCEV NA DOBIČKU.

V Angliji se nahaja mnogo industrijskih podjetij, pri katerih je uvedena udeležba delavcev na dobičku. Mnogo takšnih podjetij, ki so ta sistem uvedli, so ga potem zopet opustili.

V nekaterih podjetjih se je prišlo do zanimih rezultatov. Neka družba za proizvajanje plina je plačala svojim delavcem nadobitku udeležbenim 750.000 funtov šterlingov tekom 30 let. Podjetje bratje Lever (milo »sunlight«) je izplačalo svojim delavcem približno ravno toliko tekom 10 let. Število na dobičku udeležbenih delavcev po raznih podjetjih v Angliji znaša približno 250.000. Leta 1918. je znašal povprečni delež udeleženika 3 funte šterlingov, 13 šterlingov in 3 pence, kar odzovarja približno 100 kromam po volnem kurzu, oziroma 800 do 900 kromam po današnjem kurzu. Tako majhen delež seveda ni mogel vplivati na delavce za delo v taki meri, kot so pričakovali podjetniki.

Ravno tako skušajo se imela podjetja v Švici, Nemčiji in drugod, kjer so si mnogi delali velike iluzije o produktivnosti industrije. Podjetnik, ki zaposluje n. pr. tisoč delavcev, lahko zasluži 100 000 let, ako zasluži od vsakega delavca samo 50 vinariev na dan. Ako se ta vsota razdeli med sotrudnike, je delež pač zelo majhen.

Seveda velja to le za podjetja, ki delajo pod pritiskom velike konkurence z najmanjšim dobičkom, ne pa za podjetja, ki imajo takorekoč monopol v državi in ki izkoriščajo tako svoje delavce kakor konsumente. Zahteve delavcev po udeležbi na dobičku so v principu popolnoma opravljene in naj bi se ta sistem skušal uvesti tudi pri nas. Praksa bo pokazala, če se bo obnesel.

Žitne cene v Osljaku. Vsled ustavljenega tovarnega prometa ni bilo zadnje dni niti kupcev niti prodajalcev. Vsi že težko pričakujejo vzpostavitev prometa, ker so zaloge v konzumu že izčrpane. Pšenica se notira 1020—1040, ovse 300 do 310, nova koruza 410—420, stara koruza 400—420. Moka št. 0 1550, za kruh 1450, za kruh 1350, otrobi pa 380—400 kromam.

Na zadnji živinski sejmi v Mariboru, 12. t. m. je bilo prignanih 7 konj, 4 bikli, 119 vrlav, 240 krav in 16 telet. Dnevne cene so bile 7—15 K za kg žive teže. Cene živini so poskočile na tem sejmu od 1—2 K pri kg žive teže.

K cene vku v Mariboru se sučejo po kakovosti od 20—30 K za 1. Iz Češko-slovaške in Nemčije je dospelo v Maribor večje število trgovcev, ki sklepajo kupčije za velike količine vina.

Revizija carin in trošarin. Ekonomsko-financijski komite ministrstva je sklenil, da se uvede revizija carin, trošarin in železniških tovarnih tarifov. Nameravajo se znižanje omih postavk, ki se tičejo domače industrije.

Gojenje tobaka v Jugoslaviji. Finančno ministrstvo je izdelalo razpored okraj in okraj, v katerih se bo to leto saditi tobak. Vsem tem okrajem bo dovoljeno saditi tobak, ako ga bodo mogli proizvajati 30.000 kg na leto.

Normalni osebni promet na juž. žel. Obratno ravnanje južne železnice objavlja: Redni osebni promet se vzpo-

stavi v istem obsegu kakor pred ukinitvijo v ponedeljek, 17. t. m. — Poleg tega se še od 17. januarja naprej uvede na progi Maribor-Pragersko-Ormož osebni vlak z odhodom iz Maribora gl. k. ob 7.10 zjutraj, prihod v Pragersko ob 7.40, odhod iz Pragerskega 7.56, prihod v Ormož 9.07 in odhod iz Ormoža 9.48 in prihod v Maribor 13.14.

Normalni promet na državnih železnicah. V območju inšpektorata državnih železnic v Ljubljani se vzpostavi v noči od 16. na 17. t. m. celokupni promet na vseh progah v istem obsegu, kakor je bil pred omejitvijo, t. j. pred 25. decembrom 1920. — Direktna vlaka št. 1010 in 1011 odpeljeta že 16. t. m. iz Zagreba oziroma Ljubljane.

Normalni železniški promet v Bosni. Kakor doznava ministrstvo za promet, se na vseh progah v Bosni viši normalen osebni in tovarni promet.

Nova tvornica za svilo. Ministrstvo za prehrano je določilo, da se v Gjevčelijah ustanovi tvornica za izdelovanje svile.

Osnovanje tovarne klobukov blizu Zagreba. Tovarnarja klobukov Hugo Reiniger & Co. iz Komotave in Emerik P. scher z Dunaja nameravata sezidati v zvezi s Prvo hrvatsko štedilnico blizu Zagreba moderno tovarno za razne klobuke. V ta namen se bo osnovala delniška družba z 10 milijoni kron delniške glavnice. Nova tovarna bo zaposlila okoli 100 delavcev.

Pomankanje dela. V zadnjem času je zavalalo po celi Evropi, zlasti v zapadnem delu, veliko pomankanje dela. Isto se opaža tudi v Ameriki, kakor smo že večkrat poročali. Naše delavstvo se radi tega seli v inozemstvo, predvsem v Ameriko, misleč, da bo tam našlo zaposlenje. Vendar pa je izseljevanje v Ameriko odločno odsvetovati, kajti tam je že na stotine delavcev brezposelnih. — V Nemčiji je danes okoli 2 milijona delavcev brez dela. V Angliji bo kmalu, kakor lahko sklepamo po zadnjih poročilih, okrog 1 milijona na cesti. V istem položaju se nahaja Francija, Belgija, Avstrija, Italija, Švedska itd., v katerih država tvornice in podjetja neprestano odpuščajo delavstvo.

Nove uredbe v avstrijski zunanji trgovini. 15. t. m. stopijo v Avstriji v veljavo nove navedbe glede uvoza, izvoza in prevoza (tranzita) blaga. Prepoved uvoza za ostane razen za monopolizirane predmete in vojni material se v veljavi za luksurno blago in za blago, ki ga je doma dovolj. Prepoved izvoza je omejena. Razen vsakdanjih življenjskih potrebščin (živila itd.) se ne smejo izvažati samo one industrijske sirovine ter popolnoma ali deloma izdelani fabrikati, katerih ni v državi potrebna količina. Transzit je urejen tako, da tudi za blago, katerega uvoz je prepovedan, ni potreba posebnega dovoljenja. Dokler se nahaja to blago v Avstriji, je pod nadzorom carinske kontrole. Carinski uradi so pooblaščen, da dovolijo uvoz blaga za pošilke do 5 kg in 5000 K vrednosti, dokler ne nastane opravljena sumnja, da se s takimi pošilkami hoče izigrati navedba o prepovedi uvoza. — Poleg teh novih uredb se je tudi carina od 1. t. m. 50krat povečala, torej za 5000%.

Mednarodna prometna konferenca je vsled sklepa Zveze narodov sklicana v Barcelono koncem februarja. Na konferenci se bo razpravljalo o predpogojih za uspešen razvoj mednarodnega prometa. Konferenca se bo počela med drugim tudi z vprašanjem prostega tranzita, z mednarodnim, vodnim in železniškim redom.

Prirodno bogastvo Poljske. Kakor znano je Poljska po narodi zelo bogata. Današnja poljska republika je po obsegu približno tako velika kot Francija in ima 30 milijonov prebivalcev. Mesto Lodz je imelo pred vojno 2 milijona vreten (predniških), dočim je imela n. pr. cela Francija samo 7 in pol milijona. Pred vojno je producirala Poljska poleg Belgije največ cinka v Evropi, a kar se svineca tiče, je zavzemala ugledno mesto. Na Poljskem se nahaja najbogatejši rudokop soli v Evropi in neizčrpna ležišča železne rude in dobrega premoga. Petroleja je proizvajala Poljska pred vojno 3 milijone ton letno ter je zavzemala v tem oziru tretje mesto na svetu. Njeni volkanski gozdovi obsegajo 20 milijonov orlovov ter bi mogli na leto dati 14 milijonov m³ lesa. Za časa nemške okupacije so Nemci zelo izvažali les ter so pri tej priliki zgradili več ozkotirnih gozdnih železnic. Gospodarske nepravilike Poljske obstojajo največ v pomankanju železniškega materiala. Vojna z Rusijo in v vsakem oziru neurejeno gospodarstvo je tudi mnogo krivo, da se nahaja Poljska navzlic svojemu prirodnemu bogastvu danes v tako slabih gospodarskih razmerah.

Alpinska montanska družba zgradi svoj drugi plavž. Iz Gradca poročajo, da bo alpinska montanska družba v kratkem pričela graditi svoj drugi plavž.

Zakaj imamo tako gorak januar?

Vse se čudi letošnji topli zimi. Sicer smo se zadnja leta takorekoč že odvadili hujšega mraza, toda za leto so nam kmetje prorokovali hudo zimo, in v decembru smo mislili, da nam bo treba v januarju pošteno kuriti, kajti obilica decembrskega snega se je zdela najboljša podlaga za debelo zimo. Toda — sneg je izginil in te dni beremo na termometru do 10 stopinj nad ničlo. Kaj povzroča tako toploto?

Zadnjič smo se poučili, da so nam vrtinci nizkega zračnega tlaka nad Sredozemskim morjem povzročili nenavadno obilico snega v decembru, ko je snežilo do 20. dec. takorekoč vsak dan. Ves tisti čas je imela severna Evropa visok zračni tlak in mrzli vzhodni vetrovi so povzročili celo v Angliji zgodnji mrz, kakor ga tam že mnogo let niso poznali.

V zadnji tretjini decembra se je vremenski položaj popolnoma spremenil. Območje visokega zračnega

Dnevne vesti.

— **Rateče in Bela peč.** Iz Kranjske gore nam piše: »V nobenem časopisu se še ni ventiliralo vprašanje, kako je z našo državo mejo pri Ratečah in Beli peči, kakor da bi se samo ob sebi razumelo, da je to italijanska last. V obeh občinah živijo zavedni Slovenci, le v tovarnah v Beli peči je nekaj privrženih nemških delavcev. Z lepimi pokrajinami na naši izrubimo tudi prekrasni Belopeški (Klaniški) jezeri! Kraji imajo ogromno bogastvo v smrekovih in mesecnovih gozdih, ki so jih italijanske komisije že pred dvema letoma cenile na 95 milijonov lir. Tudi industrija je lebo razvita. Nai bi merodajni čimbelji nemudoma vse ukrenili, da se Italijani umaknejo do stare koroske meje.

V svrhu ureditve gospodarskih odnošajev se vrši na naši meji ob Muri prihodnje dni poseben komisijski obhod te črte od Radgone do Špilja. Naši obmejni posestniki se opozarjajo na to, da bodo vedeli uveljaviti svoje gospodarske interese pri komisiji.

— **Prepovedan zemljevid.** Star šolnik nam piše: »Zaman ugrabimo, zakaj je ministrstvo prepovedalo Zaklovičev zemljevid naše države. Po vsestranskem študiranju in primerjanju da smo prišli učiteli do sklepa, da so prepovedi povzročili oziroma italijansko občutljivost. Zemljevid prisoiha namreč Jugoslaviji pokrajine do takozvane Wilsonove črte, a tudi Zader je naš. Mogoče pa je tudi, da se je našim delegatom na talavski konferenci pri pogledu na zemljevid zbuhalo slaba vest ter jim očitala preveliko ponosljivost. Vsekakor pa se s takimi ukrepi ne zbija pri mladini značajnosti in samozavesti, najmanj pa smisla za narodno propagando.

— **Preko konzumentov.** Državna vnovčevalnica za živino in mast v Ljubljani se opusti, oziroma jo prevzame konzorcij ljubljanskih mesarjev. Ta zavod je bil sicer volna konstitucija, toda odkar ga je prevzela država, je uspešno zadrževal naraščanje cen. Ali bo novi konzorcij zasleboval iste cilje? — Komaj se je zvedelo, da prevzemamo Logatec, kjer so bile pripravljene velike množine vina za izvoz k nam, takoj so se ozglasili »interesentje« ter zahtevali zaplenbo, oziroma visoko obdanežje in zaciniranje, ker bi se sicer kvarile naše vinske cene. Konzumentov nihče ne upraša.

6 km dolga nova železniška proga Konjice-Zreče se izroči danes javnemu prometu.

— **Casopisni telefonski pogovori.** Od 20. t. m. naprej so dovoljeni casopisni telefonski pogovori v tu- in inozemskem prometu od 18. do 9. ure namesto od 21. do 6. ure.

— **Občni zbor društva »Sokol« v Medvodah** se vrši dne 16. t. m. ob pol 9. uri dopoldne v društveni telovadnici.

— **Pevsko društvo »Slavija«** Vis-Gilice vabi člane ter prijatelje društva na svoj II. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 16. t. m. ob 14. v salonu restavracije »Amerika« na Glincah.

— **Nesreča s samokresom.** Franc Vidmar, kovač v Domžalah, je hotel snajžiti svoj samokres. Ker pa ni pazil na to, če je nabit je brezskrbno dalje znažil. Samokres je držal tako, da je cev gledala proti njemu in v tem trenutku je pritisnil nehotno na pero in samokres se je sprožil. Pri tem ga je zadela krogla v levo stran prs, kjer je običala.

— **Po stopnicah je padel Anton Čarnan,** delav pri Sv. Katarini nad Trzinom in si pri padcu zlomil desno nogo v stegno.

— **Fizol si je zatlačila pri igri v nosnico** Gabrijela Lenart, hči rudarja iz Škal pri Velenju. Ker ji domači zdravnik ni mogel pomagati, so jo morali oddati v bolnico.

— **Huda svakinja je Marjana Kmetič,** žena čerkvenika na Gor. Berniku pri Kranju, ki ne more trpeti moževe sestre Neže. Dne 11. t. m. sta se prepirali in zabavljali. Marjana se je tako razjezila, da je zgrabila lonec vrelega krova in ga vrgla Neži v obraz, pri čemer je dobila Neža prav hude opekline po obrazu in prsih.

— **Opozarjamo na današnji oglas** tvrdke g. Josipa Petelinca.

Ljubljana.

— **Izredni občni zbor »Društva jugoslovanskih novinarjev«** v Ljubljani se vrši jutri v nedeljo, ob 10. uri zjutraj v posebni sobi kavarne »Zvezda«.

— **Stavbna dela pozimi.** Zadnji teden smo imeli tako ugodno vreme, da so se na raznih stavbiščih začela nadaljevati stavbna dela. Na voglu Dunajske ceste in Ceste na kolodvor je začela južna železnica graditi zasilno uradno poslopje, ki je v par dneh zrastle do stroja. Včeraj na

smo dobili prave jesenske nalive, ki so delavce prepodili.

— **Pomanjkanje tiskovine.** Enkrat zmanjka kolek, drugič zmanj, sedaj pa v celi Ljubljani ni dobili tovarnih listov. V trafikah ne vedo iskalec svetovati. Po srečnem naključju smo zvedeli, da se baje dobe tovarni listi na kolodvoru v — Šiški. Iz Udmata hoditi v Šiško po tovarni list je pač znamenje posebne državne modrosti.

— **Dve sliki na prodaj in sicer ena** Franca Jožeta I., druga pa Elizabete — obe predvojno delo. Ogledamo jih lahko vsak dan ob navadnih gostilniških urah v kuhinji gostilne P. na Sv. Petra cesti. — O. Toplikarju se nudi na ta način ugodna prilika, da svojo zbirko slik na ta način se malo izpopolni.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Pretečni teden t. j. od 2. do 8. t. m. se je rodilo 27 otrok (16 moškega, 11 ženskega spola), umrlo pa je 22 oseb, med temi 12 domačinov, 10 pa tujcev. Nalezljivih bolezni ni bilo.

— **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani** vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se vrši 30. januarja 1921 ob 2. uri popoldne v magistratni dvorani v Ljubljani. Spored: 1. Poročilo predsedstva. 2. Volitev predsednika, odbornikov in preglednikov računov. 3. Referat o bodočem stroju sanitete v državi. Referirajo dr. Lapajne, dr. Homan, dr. Kralje. 4. Volitev v pripravljani odbor za kongres v Ljubljani Jugoslov. lekarskega društva. 5. Poročilo o Löschner — Maderjevi ustanovi. 6. Slučajnosti. — Odbor.

— **Politično in gospodarsko društvo** NSS za poljanski okraj vabi na svoj seštanek, ki se vrši danes 15. t. m. točno ob pol 8. uri zvečer v prostorih gostilne Dolenc na Poljanski cesti.

Maribor.

— **Prosluli renegat dr. Mravič** zapušča Maribor. Preseli se v Celovec. Srečno pot in obilo posnemalcev!

— **Gledališče pripravlja opereto** »Jesenski manevri«.

— **Svoječasno vsled pomanjkanja** premoga na prvi deški in pomožni ljudski šoli prekinjeni pouk se je 14. t. m. zopet pričel.

— **Mesna pilnarna** prične po desetdnevem ukinjenju obrata v nedeljo, 16. t. m. zopet z obratom v polnem obsegu.

— **Umetniški klub »Grohar«** je prevzel izvršitev dekoracij za prih. planinski ples v Mariboru.

— **Glede branjeva kraja** popravljamo, da je bil napadalec mož, ki je hotel ženo usmrtiti. Pri tem se je pa sam porezal. Vsled surovega ravnanja z ženo pride Krajc pred sodišče.

— **Mariborski policijski komisariat** je imel v prošlem letu 45.770 vlog. Radi raznih deliktov je bilo aretiranih 1810 oseb, od teh je bilo sodnih oddanih 756, prijavljenih pa 732 oseb. Na denarno globo in zaporne kazni je bilo obsojenih 887 oseb. Izgnanih je bilo 18 inozemcev, odgonskim potom odpravljenih pa 1362. Radi tajne prostitucije je bilo aretiranih in zdravn. preiskanih 93 žensk. Od teh je bilo oddanih v bolnico 31. Potnih dovoljenj se je izdalo 14.501.

— **Čudno postopanje.** Te dni je postal železniški zdravnik v Mariboru dva železniška uslužbenca v ljubljansko bolnico, čeravno imamo v Mariboru tudi svojo. Čemu ti stroški vožnje in prehrane? Ko pa sta prišla ta dva železničarja v ljubljansko bolnico jima je poslušal zdravnik svetovati naj gresta v preiskavo nazaj v Maribor ali pa k privatnemu zdravniku, češ, da se preiskava krvi ne vrši v Ljubljani, pač pa v Zagrebu, kamor morajo pošiljati kri. Če je vse to resnično, bi bilo pač umestno, da se o takih stvareh obvestijo vsi zdravniki, da ne pošiljajo ljudi po nepotrebnem po svetu.

Celje.

— **Iz celjske cinkarne.** Ravnateljstvo cinkarne je te dni poklicalo k sebi zaupnike delavstva, jim sporočilo predloge ravnateljstva ter jim obenem zagrozilo, da mora delavstvo te predloge sprejeti ali pa cinkarna ustavi obrat. Med drugimi zahtevami je tudi zahteva ravnateljstva po odpravi aprovizacije ter deloma kuriva. Zahteve ravnateljstva so za delavstvo nesporenjive. Oženjeni delavci bi vsled istih izgubili dnevno 30 K na zaslužku. Samci bi bili po tej regulaciji dnevno oškodovani za 15 do 20 kron. K dvornemu svetniku Pirnatu v Ljubljano je delavstvo odposlalo deputacijo, da mu sporoči protest delavstva proti zahtevam ravnateljstva. Med delavstvom je mnogo takih, ki so v cinkarni zaposleni že 24 let in več; slavi se jim 24-urni rok ali delati in stradati, ali pa ne delati in seveda tudi stradati ter izgubiti eventualno vse v tovarni pridobljene pravice. V cinkarni je vsled brezumnega gospodarstva mladostni

držev, katerim je glavno strankarski boj, nastala resna kriza, za katere odstranjenje bo treba težkega, napornega dela. Na to krizo, katere je sedaj v tem državnem podjetju nastopila, se je merodajne kroge opozarjalo že dalj časa, pa uspeha so bila gluha in tako imamo danes mladane pred ustavljenjem tega obrata. Namerava se sklicati v kratkem državna anketa, ki naj najde pot iz te krize.

— **V ostudnih avstrijskih kapah** še vedno strajajo po celjskih ulicah razni uradni slugi. Naj bi se enkrat že odstranila ta grda avstrijska zapuščina in bi se tem ljudem preskrbel nadomestek srbskih šajkač.

— **Švabčarenja** po naših ulicah še vedno neče biti konec. Žalostno pa je, da se tevtoskega jezika najraje poslužujejo krog, ki se štejejo za narodne, pa se jim na ulici zdi elegantnejše, čebljati v švabščini. Ni torej čudno, če so po naših bivših nemških ulicah posebej nižji sloji še vedno nezavedni, ker jim ta takozvana narodna inteligenca daje javno slab vzgled.

— **Imenovanje v sodni službi.** Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo pravnega praktika pri sodni v Celju Mirka Detičeka avskultantom.

— **Novo kavarino** dobimo v kratkem v Aleksandrovi ulici v poslopu hotela »Evropa«. Prostor se že urejuje in bodo kmalu dogotovljeni. Kavarina ulegne biti ena najlepših v našem mestu.

— **Celjski tiskarji** priredijo v soboto, dne 29. januarja v prostorih celjskega Narodnega doma svoj plesni venček. Prireditel bo lepa in odbor opozarja cenjeno občinstvo že danes na njo.

— **ŠE ENA IZNAJDBA PROTI TRČENJU VLAKOV.**

— **Pred kratkim** smo poročali tudi mi o izumu proti trčenju vlakov. Izumitelj, železniški uradnik v Ljubljani, je ponudil svoj izum ministrstvu železnice, ki pa je ponudbo odklonilo.

— **K izumu** se nam poroča še sledeče: Izum g. Masleja, je kot delna varnostna naprava proti trčenju vlakov zelo važna, vendar pa ne odgovarja vsem zahtevam za preprečitev trčenja. Mnogo bolj splošna je v tem oziru iznajdba G. Ogriča, ki je izumil važne aparate za popolno preprečitev trčenja. Model pa se nahaja še sedaj kot bive avstrijsko inmetje pod državno zaporo v Parizu.

— **Izredno važen** med varnostnimi napravami na tem polju je takozvani »bločni sistem« ki je upeljen po vseh večjih in tudi manjših progah in se prav dobro obnese, dasti ne more popolnoma preprečiti trčenja. Ta napaka izpopolnjen omenjeni iznajdba, ki na prosti progi in v kolodvoru potem posebnega aparata natančno negistrira vsako vozilo: vlak, lokomotivo. In tudi posamezni voz, ki bi stal ali se pomikal na vozni cesti. V slučaju, da bi strojevodja spregledal signal ter vozil naprej, ga opozori žvižg in vlak se začne ustavljati sam. Isto se zgodi tudi pri prihodu vlaka v kolodvor, ako ni ves tje, kjer ima vlak voziti, popolnoma prost.

— **Posebnost** pri tej iznajdbi je tudi v tem da se nobena za odhod ali prihod vlaka določena vozna cesta, ne da preje »blokirati« ali »doblakirati«, dokler ni ves tje prost. Čuvaj ali uradnik spozna iz aparata prihajajoči vlak, že ko zapušča sosedno postajo. Pozna navadno lahko celo to, ali je brzovlak, osebni ali tovorni vlak. Naprava deluje popolnoma samostojno in vsako napako pravočasno polkaže, ter tako opozori službojoče uradnike.

— **Resnim interesentom** je s pojasnili rade volje na razpolago izumitelj Filip Ogrič, konc. zoboteknik v Novem mestu.

— **Iznajdba** je sicer zavarovana za 150 tisoč frankov, vendar se Ministrstvo železnice naproša, da pripomore izumitelju, da se zadeva čim prej oprosti francoske državne zaplenbe.

Gledališče in glasba.

— **Sprememba repertoarja v draml.** V soboto, 15. Smrtni ples I. (izven); v nedeljo, 16. Smrtni ples II. (izven); v ponedeljek, 17. Pohajanje v dolini Sentflorjanski. (izven). — Za ponedeljek, 17. t. m. napovedana predstava Cvrček za pečjo za D. se vsled tehničnih ovir (godba) ta dan ne more vršiti.

— **Zadnja številka »Maske«** ima lepo vsebino. Največ pozornosti vzbujajo članek o vprašanju imenovanja ravnatelja na kr. operi v Ljubljani. Pisec ponatiskuje naravnost uničujoče kritike o delovanju g. Friderika Rukavine v Zagrebu. Zanimivo je to, da je naša kritika imenovanemu gospodu skozi dve leti očitala baš iste grehe, kot svojčas dr. Criticus v Zagrebu. Zato so jo seveda imenovali »osebno«. Radovedni smo, kako bo na ta članek v »Maske« odgovoril napadenec, javno ali zopet v privatnem pismu. Na očitke v »Dostavku« bi pa moral pisca tožiti. Ali bo? Ne verjamemo.

— **Pogled v nedolžno oko,** eden najkrasnejših slovenskih možkih kvartetov prinaša devet zvezek Male pesmarice. Naj bi ne bilo pevca, ki bi ne naročal Male pes-

marice, ki objavlja najpopularnejše jugoslovanske pesmi. Naroča se v Zvezni knjigarni v Ljubljani.

Znanost in umetnost.

— **»Akademija«,** ljudsko izobraževalno društvo v Ljubljani je s svojim občnim zborom dne 10. t. m. obnovila svoje važno kulturno delo. Izbran je bil nov odbor. Predsednik dr. Vladimir Knaflič, podpredsednik dr. France Goršič, tajnik dr. Joža Bohinjec, blaginjak Rudolf Medič, gospodar prof. Fran Jeran, odborniki: univ. prof. dr. St. Lapajne, doc. dr. Alojzij Zalekar, univ. doc. dr. Franc Veber, odvetnik dr. I. C. Oblak, vodja drž. posredovalnice za delo Franc Eriavec, dalje trije namestniki in trije pregledniki. Na prvi seji odbora se je izdelal podrobnejši načrt, tako da društvo prične s prvo serijo približno 20 predavanj pričetkom februarja. Sodelovanje so obljubili mnogi strokovnjaki, da bo na ta način mogoče našim vrstam podati zanimivo in razumljivo snov iz vseh važnih in aktualnih strok. V jeseni pa priredi društvo celo vrsto tečajev v strokah, ki morajo danes zanimati vsakega državljanca. Društvo hoče posvetiti pozornosti gospodarskim, državnim, umetniškim, prirodoslovnim, kulturno zgodovinskim in socialnim vprašanjem. Ker je društveno delovanje, ki naj se raztegne čez celo Slovenijo, odvisno le od članskih prispevkov je dolžnost zlasti premožnejših, da pristopijo k temu prepotrebemu kulturnemu društvu. Članarina znaša letno samo 10 K.

— **»Plamen«,** ilustriran list. Izšla je ravno prva številka s sledečo vsebino: Iv. Zotec: Zmole in konec gospodične Pavle (nadašnjevanje). — Dr. Otokar Rybač: Općiska pravica. — Rado Murink: Slovenska bolezen. — Dr. Josip Viljan: Zedimjenje in ujednotenje. — I. Š. Orel: Pasti in zanke. (Kriminalni roman iz polpreteklo dobe). — Dr. Dinko Puc: Naša država. — R. Peterlin-Petrška: Na godni poti (pesem). — Dr. Josip Srebrnič: Biskup dr. A. Mahnič. — R. Peterlin-Petrška: Iz dnevnika deklice (pesem). — M. Kinetova: Intermez. — R. Peterlin-Petrška: Dolgi in pusti so dnevi. (Pesem). — Dr. Vek. Fornazarič: Organizacija narodno-obrambenega dela. — X. Y.: Zmaka. (Pesem). Poleg tega prinaša tudi mnogo slik. — »Plamen« bo izhajal dvakrat na mesec in stane letno 140 kron. Naroča se na naslov: Upravništvo »Plamena«, Kongresni trg št. 19, Ljubljana. List po svoji vsebini obeta, da se bo razširil tudi med širše sloje, kjer lahko vrši svojo nalogo v polni meri.

— **»Jadranka«,** izšla je prva številka v Trstu osnovanega ženskega mesečnika »Jadranka«. List bo prinašal, kakor napoveduje v uvodu, poleg leposlovnega tudi druge poučne spise, predvsem takšne, ki se nanašajo na razna ženska opravila, zanimanja, razmišljanja itd. Da je list pisan v jugoslovanskem duhu, nam poleg označbe, da je glasilo zavednega žentstva, potrjuje tudi njegova vsebina. Prva številka prinaša: Naša svrha. — M. Gregoričeva: Razglednica. — Gracjanova: Rodnemu jeziku. — Vzgojne dolžnosti. — M. Stepančičeva: Zamej. — Posnemajmo dobre nauke. — Italiska Slovenka: Resignacija. — Letno stane 10 lir. Poverjenica za Jugoslovije je ga Nada Pertotova, Ljubljana, Dunajska cesta 6/III.

— **Zrno, št. 11.** ima naslednjo vsebino: Dementij: V bločini. — Fr. Roš: V Molku. — L. Pivko: Dramatsko pesništvo. — Ignat: K Cankarjevemu pohajšanju v dolini šentflorjanski. — Anton Linhart in njegova »Zupanova Miska«. — Repertuar.

— **Zagrebski »Dom i Svetla«** je nastopil s novim letom svoj 34. letnik v novi, umetniško opremljeni izdaji. Poleg beletrističnih poljudno - znanstvenih sestavkov prinaša tudi dobre pregledne aktualnih političnih in drugih svetovnih pojavov. Pisan je vseskozi zanimivo in v lahkem, prijetnem tonu. Prva številka tega letnika obsega med drugim zanimivo razpravo o »ljudstvenstveniki« s 4 slikami, zabavne razprave o modi začetek slovitega češkega romana »Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje«. Številka ima okrog 30 slik in umetniško prilogo »Iz baročnega Zagreba«. »Dom i Svetla« izhaja dvakrat na mesec in stane mesečno 24 K, polletno 144 K. Naroča se pri upravi, Zagreb, Hlca 30.

Pokrajina.

— **Slovenska Bistrica.** Čitalnica v Slov. Bistrici priredi dne 1. februarja ples v dvorani Okrajne hranilnice, pri katerem svira vojaška godba na tok. Pričetek ob pol 8. zvečer. Vstopnina 25 K za osebo. Rodnine po 20 K za osebo.

— **D. M. v Polju pri Ljubljani.** Na tukajšnji ljudski šoli se je ustanovila s 1. januarjem obrtno - nadajevalna šola, ki je za naš industrijski kraj gotovo važnega pomena. Učitelji, obrtniki in učenci bodo hvaležni vsem prispevalcem čimprej, ki so omogočili ustanovitve te šole, hvaležni pa tudi učitelstvu, ki je delovalo na ustanovitvi te prekoročne naprave.

— **Iz Ptuj** nam poročajo, da sta nabrali za »Jugoslovansko Matice« po hišah dve

deklici, hčerki šolskega sluga Schmitta ter pri tem izvajajoče odgovarjali »wir verstehen nicht bindisch!« Neki gospod jima je plačal 25 K, a ni bil zabeležen. Čudno se, kdo je dal tema nabiralkama pooblastilo. Ali res ne premore Ptuj za tako rodoljubno delo naših ljudi? Ravno tako pa se tudi čudimo, da ima »Mladika« Nemca v službi, dočim domačini iščejo služb. Ali bi bilo kaj takega v Gradcu ali Celovcu mogoče?

— **Spodnji Dravograd.** Železniški uslužbenec postaje »Ohiški vrh« so priredili slajen skupen družinski Silvestrov večer ter pri tem nabrali 1100 K čistega dobička, za kateri znesek so nakupili družini bolnega železniškega delavca Zavodnika, ki ga je uprava pustila par mesecev brez vsake plače, različna oblačila. — Res hvalevredna skrb in človeški čut za svojega stanovskega tovariša!

Mali oglasi.

Prodaja se:

ACITILENSKI APARAT

kompleten s 15 m dolgo cevjo in 2 luči (lire) se prodaja. Poizve se pri Leopold Majnitinger, Anončni in reklamni zavod »Hermes«, Zg. Šiška 89, Ljubljana. 81

PRODAM HIŠO

v Skofelju. Kupni pogoji in cena se poizve pri Ažmanu Stanko na Bledu. 82

KOKS

za kovače in ljučevalnarje priporoča tvrdka Henrik Primus, prodajalca v železnico in specerijskim blagom ter deželnimi pridniki, Tržaška cesta št. 25, Maribor. 83

GOSTILNICA

Ne zamudite ugodne prilike v ponedeljek, dne 17. januarja ob 10. uri dopoldan se prodaja 9298 I, dobrega belega namiznega vina. Letnik 1920, cena 18 K 45 v v kleti Glinca št. 230, nasproti gostilne Kramer. 85

VEČ LET OBSTOJEČA TRGOVINA

v središču Ljubljane se prodaja. Naslov v upravi »Jugoslavije«. 86

STROJ ZA POKALICE

in 125 zabojev s 3125 steklenicami za pokalice prodaja »Gospodarska poslovalnica« Ljubljana drž. kol., Družba v četrti, dne 20. t. m. ob 10. uri dopoldne. 87

HIŠA Z GOSTILNO

In z gospodarskim poslojem, lep sadni in kostanjev vrt, njive in travnik vse skupaj blizu Kranja prav v lepem kraju se prodaja. Natančno se izve v gostilni pri »Kroni« št. 50 v Kranju na Gorenjskem. 88

OKOLI 30 ZABOJEV

s pločevinastimi ročniki od ameriškega »petroleja«, kakor tudi 100 lesenih škafov z železnimi obroči se prodaja. Dopolni naj se blagovito pošlji pod I. P. Oplotnica 40. 89

NA PRODAJ:

I. Posestvo na Spodnjem Stajerskem 73 orolov s hišo za trgovino in gostilno arondirano za 600.000 K brez inventarja, inventar posebej: 2. Vinogradno posestvo 30 orolov z gosposko hišo za 800.000 K in druga gospodarska posestva pri Mariboru: 3. trgovske in stanovanjske hiše v Mariboru. — Poljskija da posredovalnica K. Troha v Mariboru, Slovenska ulica št. 2. 79

PRODA SE

popolnoma nov, nerabljen pisalni stroj znamke »The Courier«, vpraša in ugleda se v upravi »Jugoslavije«. 2461

Kupi se:

POZOR, PEKI!

Kupim pekovo stiskalnico (Pressmaschine). Pismene ponudbe na naslov: Pretnar Josko, vas Zvirče pri Trzinu, Gorenjsko. 80

Službe:

DEKLICA OD 14-16 LETA

se takj sprejme v službo. Dogovori se v podružnici »Jugoslavije« v Ptuj. 78

TRGOVSKI SOTRUDNIK

starejša moč, specerijske, železniške stroke ter deželni pridniki išče mesta. Najraje v bližini Celja, Maribora ali Ptuj. Cenjene dopise prosim na Ivo Ušeničnik, Zablavas, Poljane nad Škofjo Loko. 72

IZVEZBAN MEHANIČ

samostojen delavec, več vodstva mehaničnih delavnic, izurjen v obratu, specijalist za razne tipe motorjev, išče primerno mesto. Nastopi takoj. Ponudbo na naslov: N. Ditar, Domžale poštnoštečje. 39

Razno:

IŠČEM POSOJILA 20.000 K

proti dobri obresti. Kritje glavnice s patentom oziroma obrtjo. Resne ponudbe prosim na upravo »Jugoslavije« pod številko 84. 84

MLAD TRGOVSKI SOTRUDNIK

išče mehlovanje mesečno sobo. Prijazne ponudbe prosim pod št. 2517 na upravo lista

M. Zévac:
Kraljev vitez.
Zgodovinski roman.
(Dalle.)

Ves razgreti od misli, da se punita zaradi njeza ves Pariz, je Condé pristopil k oknu. Jasna mesečina je belila okolico trdnjave; in ko je spustil po nji oko, je zagledal senco moške postave, rišočo se onkraj jarka. Mož ki ga straža gotovo še ni bila opazila, je pozorno motril trdnjavo. In zdalei je prišlo Condéju na um, da išče ta človek njeza.

Nazlo je zanikal nar besedi na kosček papirja: in ker ga ni imel obtežiti z drugo rečjo, je zavil vani tolar za šest liver. Nato je skočil k oknu ter ga odprl. Neznanec je stal še vedno tam kakor prej. Princ je glasno zakričal, da bi ga opozoril nase, in zalutal panir s srebrniakom skozi omrežje. Videl ga je leteti čez farek. Mož je priskočil ter ga pobral; še tisti hip je počilo dvakrat zapored: volaki so streljali na nočnega izprehajalca. Toda Condé ga je videl, kako je mirno odšel, ne da bi storil le en korak hitreje od prvega.

Dva nova strela sta blisnila za njim. Ali sta ga zadela? Condé ni videl ničesar več.

Kaj je bilo z neznancem? Ali je bil ubit? Princu je gorelo v glavi, in srce mu je tolklo kakor bi se hotelo

utrgati. Čakal je: sleherni minuta se mu je zdela daljša od večnosti same. Zdaici na je zaslišal hrup: prihajali so po stopnicah, odklenali so vrata! Vstopilo je 10 oboroženih paznikov s plamenicami v rokah, in za nimi guverner Bastille.

»Svetlost!«, je izpregovoril La Neuville ter se odkril do tal. »Občevali ste z vnanim človekom. Nič ne taite, videli so vas.«

»Kdo pravi, da taim?« se je spozabil princ. »Občeval sem, resnica je!«

»Prav žal, svetlost!« je dejal La Neuville s hudomušnim nasmeškom. »Če bi tačili, bi vam lahko prizanesele strogo odredbo, ki je vsled vašega priznanja neizogibna.«

»Kakšno odredbo mislite?« je vzkliknil Condé, ki se je takoj skesal, da je popustil svojemu poštenju.

»Predpisi so strogi, svetlost. Primoran sem vas prestaviti drugam.« Condé se je oddahnil: da le ni bilo huišega!

»Gospod častnik!« je povzel guverner, obrnivši se k oficirju, ki je bil prihitel za njim. »Spremite njegovo svetlost v številko 4 Nad vodnjakom. Soba je izmed tistih, ki so določene za prince: škoda je, da ima razgled na notranje dvorišče.«

Condé, ves vesel, da je opravil tako poceni, je pokimal z glavo.

»Kako, gospod guverner!« je rekel častnik Neuville. »Številka 4 je ven-

dar zasedena! Kam naj denemo letnika, ki ga imamo tam?«

»Kam drugam nego semkaj!«

Condéja so odpeljali v stražnico, kjer je čakal pol ure; nato so ga vodili po mnogih stopnicah in dvoriščih ter ga zaprli nazadnje v veliko celico, številko 4 Nad vodnjakom. — Bila je podobna prejšnji kakor hotelska soba hotelski sobi le s to razliko, da je bilo hotelu ime Bastilla in je uživala njegova svetlost odslej namesto ljubkega razgleda po mestni okolici, resnejšo panoramo tesnega in mračnega dvorišča...

Vrnimo se zdaj v Zakladni stol in ozirom se na letnika, ki je zavzel Condéjevo mesto!

Možu utegne biti petinštideset let: mlad je še, vzlic svojim belim lasem, grenkobni črti ust in brezkrvni polji obličja. Njegova prikazen je živa slika obupa in popolne brezbriznosti do vsega, karkoli ga obda. Zdi se kakor bi niti ne bil opazil, da so ga prestavili v drugo celico. Brez najmanjšega drhtlaja sedi v nastančju, kjer je tarna še malo poprej Condé, ter strmi nepremično v rumenkasti plamen sveče, ki plapolja na mizi. Kakšne strašne misli so neki vzrok te okamenelosti?

Le včasih oživi letnik. Vstane, s širokimi koraki premeri sobo. In vsa njegova vnianost se izpremeni od notranjega viharja; oči mu plamené,

omrtvele roke se dvigajo, kakor bi rojile in grozile, in ustnice, pravkar še skritvene v obupnem krču, se razgrajajo v kletyah in nerazločnih prošnjah. A tudi ta burja uplahnje. — Ihtenje bralne iz letnikovih prst: s shušanimi prsti si zakrije oči, ne more na ustaviti solz, ki mu vro nldoli v dveh vročih bekočih sragah.

»Moja hči!« ieči siromak. »Joi, kdo mi pove, kaj so storili z mojim otrokom? Oh! moje milo, ljubieno dete! Zgrabili so me in me odtrgali od sveta baš v trenutku, ko sem iztezal roko po kroni: in vendar se nisem ubil! Ostal sem, da bi živel zate Gizela!«

Minuta za minuto se utrinja v večnost. Letnik sedi spet nri mizi ter podnira glavo z dlanmi. Tenki glas zvonca v bastiljski kapeli se razleže v noč: njegov turobni klic iečne dvanaškrat in utihne.

Letnik ni slišal polnočne ure. — Sveča umira; še enkrat švigne plamen kvišku, nato ugasne z žalostnim prasketanjem. Soba št. 14 v Zakladnem stolpu je zalita z gósto temo. In v tej črni temi hrope ihtenje vojvode Angoulémskega!

LI.

Capestangov tretji dvoboj s Cinq-Marsom.

Vitez de Capestang se je nastanil pri »Dobrem naključju«. Ime gostilne mu je ugajalo, ne glede na to, da je

bila izvrstna, vabila pa je pustolovca tudi bližina »Velikega Henrika«, ki je ležal zdaj v žalostnih razvalinah. — Capestang je bil nač izmed tistih preprostih src, ki se rada oklenajo znanih reči.

Njegova prva pot je bila v Lombardsko ulico. Našel je Cogolina pred hišnimi vrati, visoko na lestvici, mažokega nekaj z barvo po izvesku. — Turlupin, Gautier-Gargouille, Gros-Guillaume in lastnik »Briavca, ki grabi« so se gnetli spodaj ter z vne-mo opazovali njegovo delo. Ž njimi vred na tudi velika truma zliat. Capestang se je vrnil med nje in gledal takisto, dokler ni oproda končal. Cogolin je zagledal viteza baš v trenutku, ko se je obrnil in hotel zlesti na tla. »Corabacque!« ie zavpil na ves glas ter vzmahnil z rokami: pri tem je izpusil klin, čopič in lončec ter se zakotalil nizdol. Ali padci so bili z batinami vred oprodova špecialiteta. Brez nezgode je dospel v mehko cestno blato, in kakor bi trenil, je stal na nogah.

»Joi, gospod vitez! Kolika radost! Corabacque! Danes se pišem Sreča z nenopisno velikim S!«

»Mrcina!« ie odgovoril vitez in ga prišel za uho. »Ali ti nisem že stokrat rekel, da ne smeš preklinjati po moje!«

»Oh, gospod, veselje in pamet se krevzata kakor pravi moj bivši gospodar Turlupin.«

 L. MIKUS
Ljubljana, Mestni trg 15.
priporoča svojo zalogo
dominikov in solčnikov
ter sprehajalnih pelic.
Popravila ne izvršujejo
točno in solidno.

Erjavac & Turk
trgovina z železnino
Valvazorjev trg št. 7
(nasproti križanske cerkve.)
Glavna zaloga cementa in karbida.
NOVOST! **Multiplex**
Računski stroj.
Deli, množi avtomatično do 4.000.000
in več. Neobhodno potreben vsakemu,
posebno trgovcem, uradnikom, dijakom
itd. Žepna oblika. Cena: na povzpetje
14 K. Proti predplačilu 10 K. Trgovci
velik popust. — Naročila na: R. Co-
tic, Vrhnika. — Trgovci! Zah-
tejte cenik drugih predmetov.

Sprejme se
trgovski potnik
za veletrgovino vina. — Nastop
tako. — Ponudbe z navedbo
zahtevkov pod »Vino« na upr.
»Jugoslavije«.

Stare in nove
pisalne stroje
se dobi zelo poceni v prvi specialni
trgovini s pisalnimi stroji in
pisarniškim potrebščinami. Zastopstvo
pisalnega stroja Kontinental
EDVARD LEGAT, Maribor,
Slovenska ulica 7.
Telefon 100 interurban. Zablevajte vsteti!

Ivan Jax in sin
Ljubljana, Dunajska cesta 15.
Šivalni stroji in stroji za pletenje.
Izborna konstrukcija in elegan-
tna izvršitev iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena l. 1867.
Vezenje poučujejo brezplačno.
Popravila se sprejemajo.
Lastna delavnica.

Pisalni stroji Adler.
Kolesa iz
prvih
tovaren.
Dürkopp, Styria, Waffrenrad.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami
prepleskano bišo naj se obrne edino le na tvrdko:
Tone Malgaj, pleskar in ličar
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6. 1641

IVAN SAX, Ljubljana
Stari trg št. 8.
Trgovina z manufakturnim bla-
gom in oblekami domačega iz-
delka priporoča
po znižanih cenah.

„Vera“
roman O. Waldowa
je izšel v knjigi in stane
broširan 20 K, vezan 26 K
v platno vezan 32 K.

V trgovini
O. Bernatović
Ljubljana, Mestni trg 5
je največja zaloga moških in žen-
skih oblek po najnižjih cenah.

Najlepše in najcenejše darilo
za vsako prilikó je
Moj zverinjak
knjižica našim malim za zabavo in
pouk s 45 slikami in k tem
spadajočim besedilom.
= Cena 20 kron. =
Dobiva se v Ljubljani:
v Zvezni knjigarni, Marijin trg 8,
v Zvezni tiskarni, Stari trg 19, 1.

Inženier Dr. Miroslav Kasal
oblastveno poverjeni
stavbni inženier
LJUBLJANA,
Hilšerjeva ulica št. 7.
Specijel. stavbeno podjetje
za betonirne, železobetonse
in vodne zgradbe.
Izraba vodnih sil.

Priporoča Josip Petelinc
se tvrdka
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

Trgovci! Trafikanti!
POZOR!
Cigaretni papir, stročnice vseh vrst, pis. papir, krema, lišilo, vaze-
lina, riževе ribarice, konjske šetke, nogavice, rokavice, avterije,
šale, žabeo, sukanec, bombaž vseh znamk, vezalke, aceske, pravilo,
ter vse galanterijsko blago kupite najceneje in po konkurenčnih cenah
pri tvrdki
Oroslav Certalič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 33.

POZOR! POZOR!
Knjigarne in trgovine s papirjem ter g. trgovci!
Lične žepne koledarje za leto 1921
v obliki 6×4 cm komad po 2 K 80 v in 12×7 cm komad po
9 K dobavlja vsako množino
Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani.
Poštini predal 74.
(Vedno v zalogi tudi lični notesi, bloki, pisar. knjige blag. dnevnik.)

Parna žaga Fran Ravnikar
mesni tesarski mojster
LJUBLJANA, Linhartova ulica št. 25
kupi po najvišjih dnevnih cenah razne
vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Prvovrstne
Pfaff šivalne stroje
za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele
igle, olje itd. za vsakovrstne šivalne stroje po ugodni ceni priporoča
IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Macchiavelli:
„Vladar“
Poslovenit Abditus
cena broš. 20 K
vez. 25 „
A. S. Puškin:
„PIKOVA DAMA“
preložil Dr. Vi. Borštnik
cena broš. 10 K
J. Glaser:
„Slovenska narodna lirika“
cena broš. 25 K
vez. 30 „
Dobe se v upravi „JUGO-
SLAVIJE“, Ljubljana, Ma-
rijin trg 1.

Jugoslovanski kreditni zavod r. z. z. o. z.
v Ljubljani, Marijin trg št. 8, Wolfova ulica št. 1.
Poštni čekovni račun št. 11.323 Podružnica v Murski Soboti in Doljati Lendavi. Brzojavni naslov:
Telefon št. 54. Jugoslovanski kredit Ljubljana.

Sprejema
hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po
4 1/2 %
čistih brez odbitka. — Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne položnice.
Inkaso faktur in trgovske informacije.
Izdaja čeke, nakaznice in akreditivne na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje poso-
jila na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.
Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji. Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska cesta 17. Podružnica: Celje, Breg 33.
je ustanovila oddelke za **živiljska zavarovanja.**
Sprejema: V živiljskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt
v vseh sestavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska za-
varovanja pod najugodnejšimi pogoji. Vpožarnem oddelku: zavar-
ovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poško-
dujejo po ognju, strelji in po eksploziji svetilnega plina po znano
nižjih cenah.

F. BRUMAT LJUBLJANA
Manufaktura in tkanine.
Mestni trg 25.

Tiskovine vseh vrst
za urade, županstva, društva, trgovce, obrtnike itd. izvršuje lično,
bitro in ceno
„Zvezna tiskarna“
v Ljubljani, Stari trg št. 19.
Naročila sprejema tudi upravnistvo „Jugoslavije“ v Ljubljani,
Marijin trg 8 in njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v
18 Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova ulica.
Priporočajte in razširjajte „Jugoslavijo“